

STUDIU DE CAZ

Detoxikon — reducerea la minimum a efectelor negative ale microdozelor de stupefiante ilegale asupra personalului din serviciile de ordine publică și de securitate

ORGANIZAȚIE/COMPANIE

VAKOS XT, a.s.

ȚARĂ

Cehia

SECTOR

Sectorul public, serviciile de
ordine publică și de securitate
(de exemplu, serviciile de
poliție, de pompieri și de
ambulanță, autoritățile vamale,
serviciile de informații)

SARCINI

Operațiuni cu stupefiante,
manipularea mostrelor și a
probelor, analiza mostrelor

Sursa: VAKOS XT, a.s.

Context

Producția ilegală de metamfetamină constituie o problemă în Cehia. Personalul din serviciile de ordine publică și de securitate — precum cei care lucrează la poliția națională, serviciile de pompieri și de salvare, autoritățile vamale, serviciile de informații și serviciile municipale de poliție și de ambulanță — riscă expunerea accidentală la astfel de substanțe psihoactive în timpul activității desfășurate.

Expunerea chiar și la niveluri foarte mici („microdoze”) prin aerosoli sau prin contactul pielii cu suprafețele contaminate poate cauza iritații ale pielii, probleme respiratorii și dureri de cap, precum și afectarea procesării cognitive și a funcționării sistemului nervos autonom. În ciuda acestor efecte dăunătoare, procedurile standard de operare pentru personalul care poate intra în contact cu substanțe stupefiante nu sunt adecvate scopului sau lipsesc cu desăvârșire, riscurile nu sunt conștientizate și nu se cunosc metode de depistare a pericolelor, iar în multe cazuri nu se utilizează îmbrăcăminte sau echipamente de protecție corespunzătoare.

Proiectul Detoxikon, rezultat al colaborării pe termen lung între VAKOS XT, a.s., Divizia CBRN (Securitate chimică, biologică, radiologică și nucleară) și Departamentul pentru metode specializate din infrastructura de servicii a Ministerului de Interne, are drept obiect remedierea acestor deficiențe.

Scopuri

Proiectul a avut ca scop reducerea la minimum a expunerii unor lucrători din serviciile de ordine publică și de securitate la substanțe psihoactive periculoase, facilitând implementarea unor măsuri de prevenție și de protecție individuală și colectivă, precum și reducerea efectelor observate la lucrătorii deja expuși.

Ce măsuri s-au luat și în ce mod?

Proiectul este împărțit în trei părți:

1. **Decontaminarea locurilor de muncă și a vehiculelor:** aceasta cuprinde ajustări treptate ale procedurilor standard de operare zilnice și instruirea personalului privind punerea în aplicare a acestora.
2. **Instruirea:** sensibilizarea personalului privind faptul că microdozele de substanțe psihoactive pot cauza simptome clinice precum și în ceea ce privește efectele lor asupra sănătății umane, modul în care se poate extinde contaminarea cu substanțe psihoactive și aria de răspândire, precum și modul de depistare și de prevenire a riscurilor, în special prin utilizarea de îmbrăcăminte și echipamente individuale de protecție adecvate. Se utilizează o serie de materiale audio și vizuale, fișe informative și exerciții practice. Având în vedere natura operațiunilor desfășurate de personalul supus riscului de expunere la microdoze de stupefiante, implementarea de măsuri colective poate fi dificilă în unele locuri, iar măsurile de protecție individuală sunt esențiale. Programul de instruire practică sensibilizează asupra riscurilor și promovează bunele practici în materie de securitate și sănătate la manipularea probelor, la îngrijirea vehiculelor și a hainelor de lucru, precum și în contextul procedurilor efectuate înaintea, în timpul și ulterior operațiunilor cu substanțe stupefiante. O atenție deosebită se acordă îmbunătățirii nivelului de protecție individuală și de instruire a personalului cu privire la utilizarea corespunzătoare a echipamentelor individuale de protecție, prin exemple practice, crearea de laboratoare de instruire și consiliere profesională.
3. **Terapie specifică:** aceasta combină tehnici de detoxificare a organismului uman, promovarea unei bune condiții fizice și sprijinirea personalului în combaterea stresului. În prezent sunt în desfășurare studii de evaluare a unei terapii

Sursa: VAKOS XT, a.s.

mai bine efectele expunerii la microdoze de substanțe psihoactive. Această terapie presupune stimulare neurologică și audiovizuală, precum și un plan nutrițional personalizat. De asemenea, persoanelor afectate și familiilor acestora li se acordă sprijin de ordin psihosocial.

Detoxikon se axează și pe culegerea și diseminarea de date în rândul comunității oamenilor de știință, precum și pe aplicarea practică a celor mai recente cunoștințe științifice.

Care au fost rezultatele?

În perioada 2014-2018 au participat la sesiuni de instruire peste 1 000 de membri ai personalului, în special din unități antidrog, din servicii de expertiză criminalistică, din departamentele de investigații ale autorităților vamale și din unități mobile de supraveghere – atât din Cehia, cât și din alte țări.

Procedurile de decontaminare a locului de muncă au dus la micșorarea efectelor negative pe termen lung asupra sănătății.

S-au redus simptomele de intoxicație manifestate de lucrătorii expuși, cum ar fi cefalee nespecifică, complicații la nivelul tractului gastrointestinal, spasme și crampe musculare, lipsă de concentrare și dezechilibru psihic, iar pe de altă parte a crescut capacitatea de a face față sarcinilor de lucru și stresului.

Mai exact, evaluările funcționării sistemului cognitiv și cardiovascular și ale ritmului cardiac au indicat îmbunătățiri cuantificabile în următoarele aspecte:

- stabilitatea procesului cognitiv
- capacitatea de concentrare
- funcționarea sistemului nervos autonom
- stresul corporal, măsurat prin tonusul muscular general și tensiunea musculară/spasmele structurii subcutanate
- rezistența la stresul psihologic și la acțiunea factorilor de stres.

Sursa: VAKOS XT, a.s.

Factori de succes

Proiectul se bucură de susținere puternică din partea Ministerului de Interne și a altor autorități din domeniul siguranței publice și este derulat în colaborare cu Institutul de Cercetare pentru Securitate în Muncă din Cehia.

Transferabilitate

Intervenția ar putea fi transferată și în alte state membre, precum și în alte domenii de activitate în care personalul riscă expunerea la substanțe psihoactive, cum este cazul personalului medical sau al lucrătorilor care manipulează și transportă astfel de substanțe.

„Este o intervenție inovatoare, care abordează un risc aflat în creștere într-un sector care necesită atenție.”

Costuri și beneficii

Este un fapt cunoscut că simptomele nespecifice asociate expunerii cronice la microdoze de substanțe psihoactive — cum ar fi dureri de cap, incapacitate de concentrare asupra îndeplinirii sarcinilor și modificări ale stării emoționale și mintale legate de gestionarea unui volum mare de lucru și a stresului — reduc semnificativ calitatea vieții și capacitatea de lucru a persoanelor afectate. Reducerea incidenței acestor probleme în rândul personalului implicat în operațiuni cu stupefiante nu va avea efecte pozitive doar asupra celor afectați, ci este de natură să ducă la reducerea absențelor de la locul de muncă și la creșterea productivității, determinând astfel economii semnificative pentru angajatori și pentru serviciile de asistență medicală și socială.

Costurile legate de dezvoltarea și punerea în aplicare a proiectului Detoxikon au fost acoperite de serviciile individuale implicate și de Ministerul Industriei și Comerțului.

Procesele implementate și metodele folosite pentru instruirea personalului în materie de identificare și eliminare a riscurilor contribuie la îmbunătățirea securității și sănătății în muncă în cadrul tuturor autorităților din domeniul sănătății și siguranței publice. De asemenea, contribuie la reducerea riscurilor pentru persoanele care locuiesc sau lucrează în apropierea centrelor care derulează operațiuni cu stupefiante.

Caracteristici principale ale exemplului de bune practici

- Proiectul aduce o contribuție relevantă la îmbunătățirea condițiilor de muncă ale lucrătorilor care pot fi expuși la substanțe psihoactive.
- Intervenția este inovatoare și durabilă.
- Măsurile au fost puse în practică cu succes.
- Intervenția depășește cerințele legale naționale minime și se adresează unui sector public care are nevoie de mai multă atenție.
- Implementarea proiectului se bucură de angajamentul clar al conducerii.
- Proiectul aduce îmbunătățiri reale, demonstrabile și valoare adăugată practicilor existente în materie de siguranță și sănătate în cadrul operațiunilor cu stupefiante.

Informații suplimentare

Mai multe informații sunt disponibile pe www.vakosxt.cz